

התנהגות ארגונית ב' ד"ר קוה דביר

שנת לימודים: תשע"ח
אתר הקורס באינטרנט:
סוג הקורס: הרצאה
סמסטר: ב'
היקף שעות: 1 ש"ש

א. מטרת הקורס : לחדד ולהעמיק בהבנת העקרונות הבסיסיים המתקיימים בהתנהגויות האדם, הארגון והאינטראקציה ביניהם, תוך עיון בתובנות שנצברו עד כה ממחקרים בתחומים ותיקים שכנים, כגון: הפסיכולוגיה החברתית והארגונית, סוציולוגיה וכלכלה, ומתחומים חדשים יותר: פסיכולוגיה חיובית ומנהיגות, וכל זאת, תוך שימת דגש על דרכי היישום בחיי היום-יום.

ב. תוכן הקורס: לאחר שהתוודענו בקורס הבסיסי לצורות שונות בתפיסת הארגון, המנהל והעובד, והעמקנו בנושא ההנעה במקום העבודה והתאמת שיטות ניהול להעצמתה, נמשיך בקורס הנוכחי:

- א. להעמיק בנושאים אלה ע"י ניתוח דוגמאות מהשטח.
 - ב. להרחיב את ההבנה לתחומים נוספים ברמת המאקרו והמיקרו, אשר קשורים להשפעת עצם הימצאות האדם בקבוצה ובארגון, על תיפקודו.
- צורת העבודה בקורס זה, כמו קודמו: נחשוף את הלומדים למגוון התיאוריות שהתפתחו בתחום, לבעיות העיוניות והמעשיות שבו על-די case studies מהשטח הארגוני, וכל זאת תוך דיון בשיטות החשיבה והמחקר העיקריים שבו.

רקע: התנהגות ארגונית הינו תחום מדעי חדש יחסית במדעי החברה, אשר משלב בין דיסיפלינות שונות, כגון: הנדסה, פסיכולוגיה חברתית-תעשייתית, סוציולוגיה, חקר המנהיגות, מנהל עסקים וכלכלת הפירמה, כשהולדתו בתקופה שלפני מלחמת העולם השנייה. באותה התקופה, הביאה המהפכה התעשייתית לקיומם של מפעלים מרובי עובדים שעיקר עבודתם היה ייצור סדרתי-מאסיבי, ועלה הצורך לבדוק כיצד לייעל את עבודתם לטובת רווחי המפעל. בשנים האחרונות, עם צמיחתם של ארגונים גדולים המעסיקים מאות ואלפי עובדים (העוסקים לא רק בייצור המוני אלא גם בחשיבה ובפיתוח של מוצרי צריכה ושרות, שיווק ומכירות), התחזק הצורך להביא ארגונים להבנה כי

העובדים הינם משאב ממדרגה עליונה, ועל-כן יש ללמוד על צרכיו השונים ולדאוג לחפיפה מרבית במסגרת האפשר בינם לבין צרכי הארגון, הן על-ידי מיון נכון של העובדים המתאימים לארגון, השמה נכונה לפי אפיוני התפקיד, וטיפול העובד למניעת לחצים ושחיקה.

רמות העיסוק: 1. ברמת המאקרו – על אופיים של מערכות מורכבות ויחסי הגומלין שלהם עם סביבתם. 2. ברמת המיקרו- בדגש על התנהגות האדם המושפעת מהימצאותו בקבוצה ובארגון.

קורס זה הנו למעשה קורס מתקדם לקורס המבוא הבסיסי התנהגות ארגונית א'. אלא שבעוד בקורס הבסיסי התמקדנו ברמת המיקרו של הארגון, נרחיב כעת את המבט לרמת המאקרו.

מהלך השיעורים: שיטות ההוראה ישלבו מצגות שהוכנו על-ידי המרצה, סרטוני המחשה שנבחרו בקפידה, דיונים כיתתיים.

תכנית הוראה מפורטת לכל השיעורים:

מס' השיעור	נושא השיעור	קריאה נדרשת
1	מבוא והצגת הנושאים הקשורים במאקרו של הארגונים	
2-4	תקשורת ארגונית- בקבוצות העבודה וברמת הארגון. אומנות הנתינה והקבלה של ביקורת והשפעתה על עבודה תקינה בארגון.	יחידה 6 התנהגות ארגונית (חובה)
5-8	תרבות ארגונית- השפעותיה של התרבות הכללית על תרבות הארגון; מודלים לבחינת התרבות הארגונית; תוצרים גלויים, ערכים והנחות יסוד; תרבות משנה ותרבות נגד; תרבות הארגון כמכשיר ניהולי; התנגשות בין תרבויות ארגוניות שונות במצבי מיזוגים ו- outsourcing; אקלים ארגוני; מחוייבות ארגונית ואזרחות ארגונית.	יחידה 8 התנהגות ארגונית (חובה)
9-12	קבוצות וצוותים: מאפיינים מבניים: לכידות, נורמות, סטאטוס. צוותים פורמליים ובלתי פורמליים. אפקטיביות של קבוצות עבודה-בטלה חברתית מול הגברה חברתית; תהליכים	יחידה 5 התנהגות ארגונית (חובה)

	בהתפתחותה של קבוצת עבודה; דפוסי אינטראקציה בין ובתוך קבוצות עבודה.	
13	סיכום וחזרה לבחינה + מרצה אורח (כפוף לאישור)	

ג. חובות הקורס:

1. עמידה בהצלחה במבחן המסכם.
2. השתתפות פעילה ומילוי שאלונים לאורך הסמסטר.

דרישות קדם: מעבר בהצלחה של קורס הבסיס-התנהגות ארגונית א'.

מרכיבי הציון הסופי (ציון מספרי): 100% ציון הבחינה.

ד. ביבליוגרפיה: (חובה/רשות)

ספרי הלימוד (textbooks) וספרי עזר נוספים:

1. התנהגות ארגונית, כרך ב', יחידות 5-8. האוניברסיטה הפתוחה. (חובה)
2. התנהגות ארגונית, כרך ג', יחידות 11-12. האוניברסיטה הפתוחה. (רשות)
3. ניהול משאבי אנוש, יחידות 8,10. האוניברסיטה הפתוחה. (רשות)
4. אנדרי א' הוצ'ינסקי (1993). איך נסביר את התחלפותן המהירה של אופנות ניהול? מאמר שמופיע בניהול משאבי אנוש-לקט מאמרים, האוניברסיטה הפתוחה, עמ' 43-62. (רשות).
5. סמואל, יצחק. (1990) או המהדורה החדשה). ארגונים: מאפיינים, מבנים, תהליכים. הוצאת הספרים של אוניברסיטת חיפה. (רשות).
6. Deal, T.E., & Kennedy, A.A. (1982). *Corporate cultures*. Addison-Wesley. (רשות)
7. Landy, Frank J., & Conte, J. (2004). *Work in the 21st century: An introduction to industrial and organizational psychology*. Boston: McGraw-Hill. (רשות)
8. Ouchi, W.G. (1981). *Theory Z*. Avon Books. (רשות).
9. Peters, T. J., & Waterman, R.H. Jr. (1982). *In search of excellence*. Warner Books. (רשות)
10. מאמרים עדכניים בתחום התעשייתי-ארגוני מז'ורנלים מדעיים מובילים שיובאו בכיתה.

חומר מחייב למבחנים: כל החומרים שיובאו בשיעורים של התנהגות ארגונית א' וב' + חומר קריאת החובה.

שנה מהנה ופורייה!